

Міжнародний центр науки і досліджень

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Совет Р.С., Семенюк М.В.

Григорій РАТЕМЕЛЬ

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Козак А.В. - очолює функціонування малого та середнього підприємства

Аграрний сектор та ринкове регулювання

Форум дослідників Міжнародної конференції з проблем економічного розвитку та соціально-економічного розвитку України

Соколова Л.Л. - очолює формування та розвиток методичних

пропозицій

Хоріць С.В. - очолює формування та розвиток методичних пропозицій

також впровадження

нових методів

вивчення

загальні

Учасники можуть бути об'єднані у групи автоматично або за вибором викладача. Організатор конференції, а саме, викладач, має можливість бути присутнім під час обговорення у будь-якій групі. Учасники однієї групи взаємодіють і чують лише один одного в межах своєї групи в той час, як організатор конференції має змогу відвідувати і приймати участь в обговоренні питань будь-якої окремої групи або всіх груп почергово. Адміністратор Zoom - конференції має можливість модерувати відповіді його учасників [2].

Є функціонал, який є зручним для заняття. Функція демонстрації екрану (Screen Sharing) надає можливість виводити питання до обговорення під час навчальної дискусії на інтерактивній дошці. Також за умовою надання організатором дозволу студентам вони можуть використовувати загальний екран для демонстрації слайдів та відео, приготовлених заздалегідь на підтвердження своєї думки. Організатор може заборонити учасникам доступ до функції демонстрації екрану.

Проведення дискусій можна фіксувати за допомогою режиму "Record" ("Запис") з подальшим переглядом конференції викладачем та студентами. Таким чином може здійснюватись оцінювання відповідей студентів та виявлені слабкі місця організації проведення дискусії з метою покращення в подальшому якості форм організації навчального процесу.

При проведенні дискусії в режимі Online на заняттях з англійської мови необхідно дотримуватись наступних рекомендацій:

1. Повідомити учасників з чіткими правилами/вимогами до проведення дискусії під час першого заняття.
2. Ознайомити учасників з функціями та можливостями обраного серверу та продемонструвати функції на першому занятті.
3. Повідомити учасників про мету дискусії і очікування щодо роботи кожного учасника.
4. Семантизувати та активізувати вирази і фрази, які слід використовувати під час ведення дискусій для вираження згоди, незгоди, для уточнення, пояснення тощо.
5. Використовувати екран як дискусійну дошку.
6. Повідомити про правила участі та ролі викладача та студентів під час ведення дискусії.
7. Забезпечити зворотній зв'язок (feedback). Зворотній зв'язок здійснюється викладачем стосовно роботи студентів, а також студентами стосовно проведеного заняття. Викладач інформує, направляє, оцінює та заохочує учасників дискусії, мотивуючи їх до вищих результатів. Студенти, в свою чергу, висловлюють свої враження, зауваження та побажання стовно навчального процесу.
8. Підготувати релевантні теми/ питання для обговорення під час ходу дискусії. Участь у підготовці тем, питань, цитат, статей рекомендовано приймати як викладачу, так і студентам.
9. Заохочувати студентів робити записи під час обговорення.
10. В кінці заняття слід підвести підсумки стосовно досягнення мети, проголошеної на початку заняття, та роботи кожного учасника.

Дотримання наведених рекомендацій забезпечує ефективне ведення дискусії, що, в свою чергу, робить процес навчання цікавим, захоплюючим та продуктивним. Завдяки можливості використання та швидкому розвитку технологій модель активного "студентоцентрованого" навчання і викладання є актуальнюю. Уміло організований процес навчання засобом методу дискусії в режимі віддаленого конференц-зв'язку уможливлює забезпечення повноцінного навчального, під час якого студенти, засікальні в обговоренні питань, вмотивовані у виконанні завдань, вчаться вільно висловлювати свою точку зору та розвивають уміння критичного мислення та комунікативні навички.

З використанням інформаційно-комунікаційних технологій застосування методу дискусії стає ще більш ефективним для розвитку навичок говоріння майбутніх вчителів.

Література :

- Мірошникова А. Як зробити онлайн-заняття безпечними: 9 порад для підвищення безпеки в Zoom. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-zrobyty-onlajn-zanyatya-bezpechnymu-8-porad-dlya-pidvyshheniya-bezpeky-v-zoom/> (дата звернення 20.07.2020)
- Як провести заняття в ZOOM: інструкції для викладачів. URL:<https://buki.com.ua/news/yak-provesti-zanyatya-v-zoom-instruktsiyi-dlya-vykladachiv/> (дата звернення 20.07.2020)

Троїцька О.М.,
професор кафедри історії, археології і філософії
Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б.Хмельницького

МЕТОДОЛОГІЯ МОДЕЛЮВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ СІМЕЙ У ПОДОЛАННІ ЖИТТЕВИХ КРИЗ

Проблема подолання життєвих криз родинами, які виховують дітей з особливими потребами, не мають бути у демократичному гуманному суспільстві зосереджені лише на неймовірних зусиллях членів цих сімей. Саме тому й наука, що повинна надавати людині способи покращення життя, намагається встановити закономірності того чи іншого процесу та створити нове конструктивне знання, здатне вирішити проблему, гармонізувати відносини або мінімізувати ризики у розвитку кризових ситуацій.

Психологи, педагоги, медики, філософи, богослови, у першу чергу, вивчають антропологічні кризи, створюють теоретичні і практичні проекти та програми допомоги родинам у проходженні кризових станів. Вітчизняна психолого-педагогічна наука накопичила значний потенціал у дослідження особистісних криз, пов'язаних з певними природними і соціальними катастрофами, із сімейними та особистісними втратами близьких людей, з травмами фізичного і морального насилья (І.Бех, О.Бондаренко, П.Горностай, Л.Гридковець, Г.Мустафаєв, Т.Титаренко, О.Шепетяк та інші). У цих працях представлено багато теоретичних і практичних розробок щодо регулювання поведінки особистості у кризових ситуаціях, зокрема надано обґрунтування соціальних моделей колективного і родового несвідомого, моделей родини і сценарів сім'ї з різними взаємовідносинами, соціально-особистісних моделей тощо [1].

Разом з тим, на нашу думку, по-перше, у більшості випадків мова йде про поведінку людини у життєвих кризах, що мають «ситуаційний» характер, тобто криза триває певний час; по-друге, у моделюванні психолого-педагогічного супроводу недостатньо використовуються методологічні засади світоглядно-цінісного спрямування формування особистісної здатності людини жити в умовах криз; по-третє, не завжди враховуються впливові чинники соціокультурного простору на кожного члена родини. Саме тому ми спробуємо кристалізувати певні методологічні поради щодо моделювання психолого-педагогічного супроводу гармонізації відносин у сім'ях, що виховують дітей з особливими потребами, а точніше – з фізичними і психічними вадами, у дослідження цієї проблематики колективом держбюджетного дослідження проаналізовано певний теоретичний і практичний досвід [2].

Самим першим завданням моделювання зазначеного проекту є встановлення контекстуального характеру розвитку так званого «об'єкту» життєвої кризи – особистості батьків і дитини. Тому на рівні філософської методології, що надає ретельну характеристику підходам, принципам дослідження і ставлення до такого роду явищ, слід провести системно-наукову рефлексію усіх проектних заходів на предмет їх відповідності комплементарному (доповнювальному) принципу використання аксіологічного, антропологічного, комунікативно-діалогічного, феноменологічного, праксеологічного підходів. Функції кожного з цих підходів у проекті уможливлюють концептуалізацію психолого-педагогічної допомоги родинам, які отримали у життєві негарадзи. Якщо навіть умовно окреслити значущість окремого підходу, хоча, звичайно, вони діють комплексно, то варто зазначити, що антропологічний і праксеологічний підходи сприяють виявленню напрямів установлення гармонійних відносин у родинах та генеруванню конструктивних, ефективних стратегій формування простору смыслоутворення особистісної здатності подолання антропологічних криз. Аксіологічний підхід до дослідження і до смыслової діяльності стає базою до урахування світоглядно-цінісних зрушень у сучасному суспільстві [3], що суттєво впливають на поведінку людини в умовах «інформаційного бума» [4], а також визначеню впливових ціннісно-особистісних екзистенціалів, психологічних особливостей характеру людини та сприйняття нею зовнішніх впливів у проходженні скрутних життєвих станів. Не можна у розумінні принципів гармонійних консенсуальних відносин усіма суб'єктами взаємодії не визначити роль комунікативно-діалогічного та феноменологічного підходів, які мають на меті порозуміння та спільну інтеракцію [5].

У такий спосіб вже на першому етапі дослідження буде концептуалізована орієнтація психолого-педагогічного супроводу сімей, що виховують дітей з особливими потребами, на створення платформи упровадження системи психолого-педагогічного супроводу сімей у відповідній життєвій кризі; розробку та апробацію інноваційних форм, методів, методик, технологій інтерактивного виховного впливу на

суб'єктів сімейного простору, інклюзивного простору, на працівників інклюзивно-ресурсних центрів, практичних психологів, педагогів, соціальних працівників, логопедів та інших фахівців, що надають безпосередню допомогу цим родинам; на створення інтернет-ресурсу як платформи он-лайн спрямованого комунікативного тривекторного простору «вчитель-родина-фахівець», з метою покращення взаємодії, взаємодопомоги та взаєморозуміння між родинами (батьками, опікунами, членами родини), вчителем та фахівцями (психологами, соціальними педагогами, логопедами та представниками благодійних організацій); на розробку банку-практикуму тренінгової, консультативної, корекційної допомоги для батьків та інших членів сім'ї, що має на меті – покращення процесу ефективної діалогічної взаємодії, гармонізації родинних взаємовідносин, зниження почуття провини, сорому та інших деструктивних емоційних переживань особистості.

Література:

- Гридковець Л.М. Світ життєвих криз людини як дитини своєї сім'ї, свого роду та народу: монографія /Л.М. Гридковець. Л.: 2016. 516 с.
- Царькова О.В. Психологія переживання у батьків дітей з психофізичними вадами розвитку: монографія /О.В. Царькова. Київ: Інтерсервіс. 2016. 266 с.
- Набермас J. Die Einheit der Vernunft in der Vielfalt ihrer Stimmen. Nachmetaphysisches Denken. Frankfurt am Main: Suhrkamp, (1988). S.153–186.
- Троїцка Т.С., Осадчий В.В. Philosophical and methodological landmarks of value and semantic information VS the «dictatorship» of digital information in the modern anthropological situation. Ukrainian journal of Educational Studies and Information Technology Vol 7. 2019. №4. S.24 – 30.
- Тройцька О.М. Діалог і толерантність у культурно-освітньому просторі вищої школи: [Монографія]. Мелітополь: Вид-во МДПУ імені Б.Хмельницького, 2016. 312 с.

Турок О.С.,

*Аспірант кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівського державного університету*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО СВІДОМОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ СЛОВАЧЧИНИ

На сьогодні актуальність екологічного виховання не викликає сумніви. Наслідки змін клімату, виснаження земних надр та інші антропогенні фактори впливу на природне середовище набули настільки загрозливого масштабу, що необхідність зміни поведінки людини розглядається на національному рівні багатьох держав. Цікавим є досвід Словачької Республіки, із вступом до Європейського союзу рівень екологічної освіти якої значно виріс.

Аналіз джерел вказує, що екологічна освіта та виховання в Словачькій Республіці проводиться на багатьох рівнях: це освіта дошкільнят, учнів шкіл, студентів, а також дорослого населення. Серед науковців, що займаються дослідженням екоосвіти в Словаччині, цікавими є праці Павела Еліаша (Pavol Elias), Ладислава Міклоша (Ladislav Miklós), Сузанни Галайової (Zuzana Gallayová), Емілії Гутманової (Emilia Hutmánová), Петера Адамішина (Peter Adamšíšn) та інших.

Нами досліджено, що значний поштовх екологічної освіти в Словачькій Республіці отримала з прийняттям Екологічного мінімуму в 1997 році. Надалі цьому сприяли нормативні акти Європейського Союзу, а також ті, що прийняті на національному рівні. Зокрема, це Закон про освіту, Закон про навколошнє середовище, Концепції екологічного розвитку. Екологічна освіта формується як комплексне та різновекторне явище, забезпечується роботою Міністерства навколошнього середовища, Міністерства освіти, Міністерства культури, роботою громадських організацій. Важливу роль відіграють вищі училища та позашкільні установи, зокрема Словачська екологічна агенція [1].

Хочемо звернути увагу на ті інтернет-ресурси, що мають значний вплив на екоосвіту та виховання і мають широку аудиторію. Зокрема, цікавими є:

- Екостопа (<http://www.ekostopa.sk/co-je-ekologicka-stopa>). Ця навчальна програма заснована на роботі з Інтернет-калькулятором екологічного сліду школи. Він надає вчителям сучасні методи навчання,

ідеї для проектного викладання та використання ІКТ у навчальному процесі. Для учнів цікавий тим, що надає нові знання завдяки ігровій діяльності під час самого навчального процесу. Програма реалізується в рамках проекту «Поліпшення екологічної обізнаності в галузі охорони природи та ландшафтів (включаючи «NATURA 2000»)» і фінансується за рахунок Європейського фонду регіонального розвитку.

- Евобокс (<https://www.ewobox.sk/>) основна мета якого зібрати та обмін інформацією в галузі екологічної освіти, поінформованості та обізнаності через Інтернет-портал.
- Зелена школа (<http://www.zelenaskola.sk/>), де можна ознайомитися з програмою «зелених шкіл» в напрямку зміни поведінки людини до сталого розвитку.

Також є кілька мобільних додатків, що дають можливість розвивати навички, що сприяють екологічно свідомій поведінці. До прикладу, SMOPAJ, що використовується для перевірки знань з біології, зоології, ботаніки та генетики за навчальною програмою гімназій та середніх шкіл, що викладають біологію та екологію, а також навчальних програм вищих класів початкових шкіл. Він був створений у співпраці Словачського музею охорони природи та спелеології і гімназію М.М. Ходка в Ліптовському Мікулаши (<https://www.ewobox.sk/aktivita/mobilna-aplikacia-k-expoziciam-smopaj>). EcoUP – єдиний цікавий мобільний застосунок, створений у партнерстві Словаччини, Чехії та Іспанії в 2016 році. Це доступний мобільний інструмент для навчання, орієнтований на ключові екологічні проблеми, розвиток проекологічного мислення та сучасного вивчення іноземних мов. База даних додатку складається з 527 тематичні вправи, складені у вигляді запитань та відповідей і зосереджених на екологічному вихованні з акцентом на місцеве середовище. Завдяки цьому користувачі, (зокрема, учні, студенти) перевірятимуть своє знання з семи тем, а саме: забруднення повітря, забруднення води, відходів, енергії, біорізноманіття, природна та культурна спадщина та людське середовище [2].

Отже, інтернет ресурси є важкою складовою у розвитку екологічної освіти та виховання у Словаччині. Це інтернет-портиали, де зібрана інформація на екологічну тематику (конкурси, активності, наукова та загальна інформація, проекти, статистичні дані тощо), і мобільні застосунки, що використовуються у навчальній діяльності вчителями та учнями. Наразі, актуальним є зміщене навчання, коли використовують онлайн- та офлайн-навчання, або використання інтернет ресурсів для дистанційного навчання.

Література

1. Турок О.С. 2019. Екологічне просвітництво в умовах неформальної освіти у Словачькій Республіці, Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія “Педагогіка та психологія”. Випуск 2(10) частина 2, с.93-96
2. Adriana Kováčová, Mobilná aplikácia EcoUP. Enviromagazin. 1. 2018. p.17 URL: http://www.enviromagazin.sk/enviro2018/01_enviromagazin_2018.pdf

Тюльна Т.М.,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри психології і соціальної роботи

Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТУ З ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНОГО КОМПОНЕНТА СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Соціальна компетентність є невід'ємною якістю сучасного професіонала. Вона є інтеріоризацією особистісного соціального досвіду, адекватного певній системі соціальних відносин і забезпечує людині можливості для самореалізації у цій системі, особливо здатністю знаходити баланс, компроміс між самореалізацією та соціальною адаптацією. Соціальну компетентність можна розглядати як системний процес знань, умінь, здібностей і особистісних якостей, що формуються в процесі соціалізації, які ведуть до успішності особистості в умовах сучасного суспільства. Соціальна компетентність майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей передбачає її здатність до забезпечення ефективного розв'язання професійних соціальних завдань, діапазон яких включає в себе вміння працювати в колективі, мотивацію

Міжнародний Центр Науки і Досліджень
International Center for Science and Research
Международный Центр Науки и Исследований

МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧASНОЇ НАУКИ»

30-31 липня 2020 року